

NAPREJ

Glasilno jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravljalstvo v Ljubljani, Francišanska ulica šte. 6, I nadst. Učiteljska tiskarna.

Narečnina: po pošti s dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrta leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inserti: Enostopna petiti vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglasi in poslani vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list se poštnine proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Zveza narodov.

Veliko se govori o Zvezi narodov vsepovsod. To, že sicer staro idejo, je na novo zasnoval Wilson, ki se na vse načine trudi, da se ta ideja tudi uresniči. Prvi oficijelni načrt Zveze narodov, ki sestoji iz 26 členov, so prinesli že časopisi, mi ga vsled pomankanja prostora ne bomo priobčili. — Na plenarni seji mirovne konference v Parizu je govoril Wilson daljši govor in prečital osnovo za Zvezo narodov. Ne more se Wilsonu očitati, da se ne trudi prav marljivo, da vstvari Zvezo narodov z glavnim ciljem: prepričati v bodočnosti vsako vojsko. Ententina zmaga je namreč tako opijavila državnike zaveznikov, da se zdi, da niso zmožni z jasnim očesom pogledati v bodočnost in da v prvi vrsti hočejo zadovoljiti sebe, zmagovalce. Poglejmo samo na Italijo, poglejmo samo nove premirne pogoje Nemčiji! Kakšne strašne slutnje imamo glede pravičnega miru in prikrašanja naših najsvetejših pravic od strani Italije v prvi vrsti? Le vprašajmo človeka, kogarkoli hočemo in vsak bo izrazil svoje nezaupanje in boječi dvom o pravičnem rešenju svetovnega miru napram pariški konferenci! Le pogledajmo v časopise! Koliko izpraševanja o poteku razprav v Parizu, koliko boječega preplašenja, v skrajni sili obračanja na velikega Wilsona. Pošiljajo se mu prošnje, resolucije iz vseh koncev in krajev! S tem je že podana nezaupnica celi pariški konferenci! Wilson se na vse načine trudi, da uveljavi svojih 14 točk! Ali Francija, Italija, zdaj ena, zdaj druga država ententina ima kaj zoper eno ali drugo teh točk. In Wilson jih mora semtertja postrašiti, da Amerika začne graditi brodovje. Tako približno je to težko prerekanje v Parizu. In zakaj tako? Pač zato, ker imperializem enega hoče požreti drugega, oziroma imperializem enega noče priznati pravic drugega malega, brezpravnega, premaganega! In naši ljudje se kolnejo nad Italijo. Ali to ni prav! Kolnejo naj rajši italijanski imperializem, pa ne ljudstva samega, italij. proletarca! In na tihem si šepetajo, češ še vojsko bomo morali imeti s temi Italijani! Do tega sicer vendar ne bo prišlo, ali s tem se zopet odreka vsako zaupanje imperializmu, zanikuje se s tem možnost pravičnosti imperializma. Imperializem je brutalna sila in jasno je, dokler vlada ta zmaj, da do trajnega miru sploh priti ne more! Da, lepa je ideja Wilsonova, vzvišeni so njegovi nameni, ali kaj, ko se nam zdi, da je vse njegovo delo samo narkoza sveta, omotica, da ta ideja stari imperializem samo prerodi, da mu zelo prefrigano vtisne pečat demokratizma. Zmago proletarijata, internacionalnega proletarijata se hoče onemogočiti za nedogledni čas! Ta mir, ki se sklepa v Parizu, kar vsak ve, bo med državami, pa ne mednarodni mir!

Pa pogledajmo še malo natančneje Wilsonovo osnovo Zveze narodov! Po vesteh, ki prihajajo iz Pariza, bi sestavljale Zvezo narodov one države, ki so v svetovni vojni bile člani entente. Neutrálne države bi se pozneje pripustile k Zvezi, takozvane sovražne države pa bi bile še sedaj izključene iz te Zveze. Ali naj bi bile še sedaj izključene iz te Zveze. Ali naj potem more taka Zveza narodov delovati za pomirjenje narodov sveta, oziroma za občo razoroženje? Taka Zveza narodov bo Zveza izbranih narodov, nov imperializem!

Govor Wilsonov, ki smo ga zgoraj omenili, je bil lep, ves drugačen, kot oni, ki smo jih bili dozdaj slišali od diplomatov. Wilson je izrekel veliko resnico: »Stopilo bo na poprišče veliko telo delavskega naroda celega sveta, t. j. možje, žene in otroci, ki vsak dan prenašajo veliko breme vzdrževanja sveta, pa naj si nam bo to drago, ali ne!« To je prvokrat v zgodovini, da je diplomat izrekel brez strahu take besede, da je priznal komu da last in oblast sveta pripada! Tok razvoja ljudstva gre preko njihovih

glav. Osnova Zveze narodov vsebuje mnogo lepega in duhu časa odgovarjajočega, posebno to, da naj bo to zveza zveza miru in ne vojske. Osnova temelji na lepih, zdravih, demokratiških idejah. Ali vprašajmo se, ali je mogoče, da se taka liga miru osnuje danes, ko prevladuje kapitalizem, danes pri tem družabnem redu!

V zgodovini najdemo vse polno primer Zveze narodov, ki so pa bile vedno le zveze državnih interesov in intrig. In glavna misel teh zvez je bila ta, da v slučaju sile nastopijo skupno z vojsko. Da, v nekem oziru so bile te zveze zveze miru, v kolikor so vzdržavale mir s silo. Ali razumljivo je, da se vse take zveze niso mogle vzdržati. Rimljani, Grki so imeli že take zveze. Da se angleški imperIALIZEM še vzdržuje, je vzrck vsestranska samostojnost njegovih svetovnih delov. Tudi rimska cerkev je gojila idejo zveze narodov, ali rimski papeži so hoteli zavladati svetu in to je pokopalo tudi vzvišeno idejo rimske cerkve. Tudi mirovno sodišče v Haagu je bila taka liga miru, ali že ob prvem početku zapisana samo formalnosti in iluzornosti. Enakih idej o mirovni sodiščih in zvezah je bilo v novejšem času povsod dosti, ali vse je propadlo. Kaka usoda bo zadela Wilsonovo Zvezo narodov, bomo že še videli. Konstatiramo, da je vse kaj drugega razumevati pod pojmom »narod« državo, kot je to de facto izraženo v Wilsonovi Zvezi »narodov«, kot pa etnološki »narod«. Mi se pač od Zveze »narodov« pod prvim pojmom ne padejamo nobenega speha. Od današnjih teritorialno omejenih držav, upravljanih po interesih kapitala, ne pričakujemo prav ničesar in take države tudi medsebojno ne bodo nikoli mirno životarile, ker živete itak ne bodo. Kaj nam pomore svoboda morja, če ostanejo še vedno vzroki vojske na kopnem? Kaj nam koristi enakost trgovskih odnošajev, ko pa ostane zaščitna carina, ko ostane v internacionaliziranih kolonijah še vedno ona kapitalistična ekspanzivnost itd.

Zvezo trajnega miru morejo edinole osnovati delavske mase narodov, t. j. zveza svobodnih narodnih republik, osnovanih na enakih demokratiških, socialnih in političnih pravicah, na narodni samoodredbi, kar znači socializem! Ta pomeni mir med narodi in srečo ljudi! To je luč prave svobode, vedno oživljajoči vir te luči: socialistična organizacija in politična oblast proletarijata! To je edina rešitev. Wilsonova Zveza narodov pa je mrtvorojenček!

Dedščina vojne.

Štiri leta svetovne vojne nam niso zapustila samo materialne sledove, temveč tudi duševne posledice najhujše in najslabše vrste. Štiri leta je bilo človeško življenje ceneje kot robidnice. Vsak ponesrečen napad, vsak predrzen, dvomljiv korak odlikovanja pohlepnega poveljnika, ki se ga sam seveda ni udeležil, je pogljal cele bataljone, več sto ljudi v smrt. Nikdo ni vprašal po tem. Nobenega sodnika ni bilo, ki bi obsodil krivce. Kolikim so dum-dum krogle raztrgale meso in koliko je tak pretrpel! Koliko ljudi so raztrgale granate! Koliko življenj so uničili dušeci plini in druge »moderne« ljudi uničujoče naprave! Koliko življenj je končalo v strelskih jarkih vsled lakote, strela, plina itd. Koliko jih je odšlo z bojišča brez udov, slepih, gluhih, uničenih vsled hudih živčnih bolezni?

Oni pa, ki so se vrnili domov, so prinesli seboj še hujše sledove vojne, ki jih bodo podedovali tudi njihovi potomci. Oni se postavljajo s tem, koliko so jih pomirili ali napravili nesrečne. S tem so postavljajo, ker so slepi in gluhi napram človeštvu. Oni so se vrnili domov krvoločni ter se za vsako najmanjšo stvar stopo, v milim slučaju s pestmi, toda po navadi so takoj noži ali pa še kaj hujšega, na vrsti. Vse to so posledice vojne.

In sedaj nam poročajo, da nam preti zopet vojna Torej, da naj se prične še enkrat to strašno klanje?! Ali se mora ravno s pomočjo vojne najti sporazum? Ali ni mogoče drugače določiti pravične državne meje? To-

liko se je govorilo in tako so hvalisali in spoštovali vsi aliranci 14 točk Wilsona, ki so pa ostale na papirju, da nam sedaj zopet preti vojna. Kje je pravična Francija, Anglija in Italija, ki nam je z višine obetala svobodo? Kjo so naši zavezniki? Čehi pravijo, da so — nevtralni.

Da se izognemo novi vojni, novi moritvi, apeliramo na vse sodruge vseh držav in narodov, da naj prepričajo s svojim vplivom novo vojno in naj posredujejo za pravično ureditev sveta. Mi vam bomo stali vedno ob strani in se bomo borili, ne z lektornim orožjem, za pravično ureditev sveta in za odpravo požrešnega žrela militarizma.

Politični pregled.

— **Puljski list »L' Azione«** za zatiranje Jugoslovancev. Laški listi, kateri so začeli izhajati še le po zasedenju primorskih pokrajin, ne zaostajajo prav nič v hujskanju in imperijalizmu za listi kraljestva. Prvenstvo gre pa gotovo puljskemu »L' Azione«, ki zahteva, da se močne manjšine jugoslovanske v Primorju kratkomaľo zatroje, kajti 40 milijonov Italijanov ima pravico na naravne meje, katere potrebujejo, ker bi sicer postali proletarci med narodi. Italijanski »sacro egoismo« z vsem svojim cinizmom in vso brezobzirnostjo!

— **Zborovanje izvrševalnega odbora JDS** se je vršilo v nedeljo v posvetovalnici mestne občine ljubljanske. Sprejete so bile sledeče resolucije: Izvrševalni odbor JDS, zbran na zborovanju 2. marca 1919, ponavlja zahtevo, da se Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev pridruži tudi zasedena Dalmacija, Reka, Istra, Trst kot avtonomna luka, Gorica z vsem slovenskim delom Goriške, Beljak, Celovec, Velikovec z okolišem, Maribor s krepkim zavarovanjem Dravske doline, Radgona, domovina prekmurskih Slovencev, vsa Vojvodina in zlasti Temešvar z okolico. V svetu prepričanju, da je le s to ureditvijo mogoča zagotovitev trajnega miru, opozarja javno mnenje in vest vsega sveta, da pomisli na usodne posledice, če bi teptani narod Srbov, Hrvatov in Slovencev še nadalje moral voditi borbo za neodrešene brate. Ne smemo se strašiti nobenega koraka, da zaprečimo nov zločin na našem narodu. Osrednja vlada se pozivlja, da takoj odpokliče mirovno delegacijo Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev iz Pariza, ako bi hotela interalirana konferenca pod laškim terorizmom anulirati svečane obljube zatiranim narodom in vzeti za temelj omejenja na zapadu londonski pakt, ki je sramoten madež in pravcata skrunitev prapore rešiteljev zatiranih narodov. — Izvrševalni odbor JDS v Ljubljani pozdravlja in odobrava sklepe z zborovanja s predstavitelji enakomiselnih strank v Sarajevu; želi, da pride do ustanovitve ene jugoslovanske demokratične stranke za vse ozemlje Srbov, Hrvatov in Slovencev. — Izvrševalni odbor pozivlja poslance JDS v narodnem predstavništvu, da pospešijo delo za konstituantno, kot od naroda voljene zakonodajne zbornice. — Voltve v konstituantne naj se vrše na čim širši podlagi s splošno, enako, neposredno volilno pravico s poročnim sistemom; volijo naj vsi moški in ženski državljani od 21. leta dalje; popolna svoboda volitve naj bo zajamčena. — Načrt ustave, ki ga je predložiti v sklepanje konstituant, naj vsprejme načela demokratiških modernih držav; državo naj vodi ena zakonodajna zbornica; velike občine in večja gospodarska okrožja naj dajo temelj ustroju enotno urejvane države; vsprejemamo monarhično obliko države z narodno dinastijo Karagorgjevičev na čelu; a kralj bodi predstavitelj narodove volje. — Izvrševalni odbor naroča poslancem JDS, da smatrajo za najnujnejše ureditev prehrane ter dobavo drugih življenjskih potrebščin z znižanjem njih cen. Sporedno s tem je rešiti pereče gospodarsko in in gmotno vprašanje uradništva, kakor vseh javnih nameščencev sploh.

— Izvrševalni odbor JDS pozivlja deželno vlado za Slovenijo, da priporoča osrednji vladi čim skorajšnje sklicanje deželnega sveta kot kontrolni in posvetovalni organ deželni vladi. — Z zahvalo in zadoščenjem pozdravljamo vest iz Beograda, ki nam naznanja sklep središnje vlade, da dá na razpolago znaten znesek v pokritje stroškov za pripravo ustanovitve vseučilišča v Ljubljani. Izvrševalni odbor zahvaljuje vseučiliško komisijo v Ljubljani, ki je svoje temeljno delo pospešila tako, da je dozorelo do izvršitve.

— **Italijani ne izplačujejo uradništva v Dalmaciji.** LDU. Šibenik, 1. (DunkU.) Po nalogu guvernerja Milla je od 1. marca ustavljena plača vsem poglavarstvenim, kakor tudi poštnim uradnikom. Dozdeva se, da se bo ustavila plača tudi drugim uradnikom in profesorjem.

— **Srbska misija na Dunaju.** LDU, Dunaj, 1. marca. (ČTU.) Kakor doznava »Deutsches Volksblatt« prispe že prihodnje dni srbska vojaška misija, sestojeca iz več častnikov in približno 100 mož, na Dunaj. Srbska misija bo imela iste pravice, kakor italijanska misija, ki je sedaj na Dunaju.

— **Usoda avstrijskih in nemških ladij.** LDU, Lyon, 2. Glasom »Times« se bodo vse nemške in avstrijske trgovske križarke in pomožne ladje, kojih je 71 in koje so brez nadaljnjih težkoč lahko spremenili v trgovske ladje, smatrale kakor one, ki so ali internirane ali vsidrane v sovražniških pristaniščih.

— **Italijanski dolgovi.** LDU, Rim, 2. Glasom oficijelnega poročila je narastel konsolidirani dolg italijanske države od leta 1914. naprej od 15 na 48 milijard lir. V tej vsoti niso obseženi dolgovi, katere je kontrahirala Italija v inozemstvu, niti njeni viseči dolgovi.

— **Zahteve ženskih članov nemške narodne skupščine.** LDU, Weimar, 2. (Brezžično.) Vsi ženski člani nemške narodne skupščine so stavili predlog, ki zahteva, naj se takoj razveljavi blokada in naj se nemški vojni ujetniki takoj odpuste v domovino.

— **Zračni promet med Dunajem in Padovo.** LDU, Dunaj, 3. (DunkU.) Včeraj ob pol šestih popoldne je dospelo na Dunaj več kapronijev, ki so opoldne odpluli iz Padove. Pripeljali so nekaj popotnikov in uradno pošto za italijansko misijo.

— **Dunajski komunisti proti narodni skupščini.** LDU, Dunaj, 3. (DunkU.) Danes je bilo zborovanje komunistov, ki so protestirali proti temu, da se sestane narodna skupščina, ker narodna skupščina ni pravo zastopstvo proletarijata.

— **Čehi izgubljajo zaupanje v antanto.** LDU, Praga, 1. (ČTU.) Večerna izdaja »Pravo Lidu« piše: Povelje francoskega generala, da se mora izprazniti tešinsko ozemlje, je povzročilo pri nas ozlovoljenost, da celo razočaranje. Omajala se je vera v antanto. Antantne države so se bojevale proti Nemcem in Avstrijcem; zato jih je v naših očeh obdajala avreola, ki se je še ojačila, ker so antantne države ob koncu vojne priznale samostojnost naše države. Proslavljali smo one, ki so strli nemški imperijalizem. »Pravo Lidu« svari h koncu svojega članka, naj ne pada češki narod v stari greh ekstremov, t. j. iz slepega zaupanja do antante v popolno nezaupljivost do nje.

— **Čehi ustavljajo izdajanje časopisov.** Oblasti v Pragi so ustavile nemški dnevnik »Bohemia«, ker se je na podlagi dokumentov ugotovila zveza »Bohemia« z nemškim konzulatom in sokrivda lista na propagandi tuje države. — Čehi nastopajo dosledno proti samoodločbi narodov. Seveda razpošilja njihov korespondenčni urad dolga poročila o vojenski aferi, a s tem ne bodo mnogo dosegli, posebno pa ne bodo mogli zakriti svojih imperijalističnih teženj. Tudi Nemci na Češkem imajo pravico, da sami odločajo o svoji usodi.

— **Krvave persekucije delavskega gibanja na Rumunskem.** »Pester Lloyd« prinaša poročilo o zadnjih dogodkih v Rumuniji, odkoder ne dobivamo že dolge mesece nobenih vesti. O delavskem gibanju na Rumunskem pravi list, da mu dela vlada velike sitnosti. Delavsko gibanje je bilo tu pred vojsko slabo, industrija mala in strokovno organizacije sploh niso bile dovoljene. Med vojno se je pa zaneslo v Rumunijo socialistično gibanje iz Rusije. Gibanje zelo podpira brezposelnost, draginja in lakota. Ko je odšla nemška armada iz dežele, se je začelo delavstvo strokovno organizirati. Gibanje sudejstuje v mnogoštevilnih stavkah, ki so se razširile na vse stroke. Stavke so potekle popolnoma mirno, tudi pri demonstracijah se javnega miru ni kršilo. Vkljub temu se je začelo od vladine strani z najostrejšim zasedovanjem delavstva. Socialno-demokratsko glavno glasilo so ustavili, razpuščali socialno-demokratska društva in konečno je segla vlada še po ostrejših sredstvih. Dne 26. decembra m. l. se je vršila stavka tipografov.

Stavka je bila le demonstracijska in trajala je le en dan. Stavkujoči so se zbrali pred svojim organizacijskim lokalom, kamor je poslala vlada kompanijo lovcev, ki so pozvali stavkujoče, da se razidejo, a so začeli takoj streljati vanje s strojnimi puškami. Trideset tipografov je bilo mrtvih, veliko število ranjenih. Vodje stavkujočih, s sodrugom Constantinescom na čelu, so bili ujeti, društveni dom je bil oplenjen, deloma tudi upepeljen, denar in knjige društev so konfiscirali. Aretirane so v zaporu na najhujše načine trpinčili; dostej so še v bolnicah. Časopise o tem ni smelo poročati ničesar. Vlada je objavila le lažniva uradna poročila, kjer je pisala o tipografskem gibanju kot o boljševiški akciji. Pripravljali so velik proces o veleizdaji proti aretiranim, a vsa poizvedovanja so morali ustaviti, ker niso našli v zaplenjenih spisih dovoljnega materiala za obtožbo. Danes silijo i konservativni listi vlado, naj dokaže, da gre tu za boljševiško gibanje. — Tako poroča list Rumunska vlada si s tem ni ničesar pridobila; delavskemu gibanju je zelo koristila, kar kažejo poznejša poročila; sebi pa škodila, da sama ne ve kako... — Nam pa služi to lahko za primer, iz koje vidimo, koliko smemo zaupati vladi, ki je v meščanskih rokah in koje orodje je vojaštvo in zopet vojaštvo. Torej o vladi, ki vlada z bajonetom in ne sliši sosednjih Rusov, ki ji kličejo: Z militarizmom dol! Pa to je vse odveč! Kmalu pride čas, ko ji tega ne bomo več pravili mi, ampak ko se bo ona prepričala sama, a bo že prepozno. Kajti rdeči val ne pozna nobenih ovir.

— **Boljševiki in bernski socialistični kongres.** »Riječ SHS« prinaša brzojavko iz Ženeve, da je boljševiška vlada pozvala bernski socialistični kongres, da se njeni udeleženci napotijo na lice mesta v Rusijo, da se informirajo o tamošnjih razmerah.

— **Poslovanje zveze narodov prične nekoliko — pozno.** LDU, Ženeva, 1. (ČTU.) »Progres de Lyon« poroča, da bo zveza narodov pričela svoje redno poslovanje še le meseca marca 1921.

— **Stavka časopisnih uslužbencev v Berlinu.** LDU, Berlin, 2. (Brezžično.) V več berlinskih časopisnih obratih so pričeli stavkati, tako v obratih Mosse (»Berliner Tageblatt« in »Volkszeitung«), Ulsteina (»Vossische Zeitung«, »Berliner Zeitung am Mittag« in »Morgenpost«) in Scherla (»Lokalanzeiger« in »Tag«). Tudi »Kreuzzeitung« ni mogla iziti.

— **Špartakovci proglasili brunšviško republiko.** LDU, Nauen, 2. (Brezžično.) Rudarji brunšviških premogovnih okrajev so odklonili, pridružiti se generalni stavki. Špartakovsko zborovanje dne 28. februarja je proglasilo brunšviško republiko svetov. Mir se ni kalil.

— **Boljševiki na Portugalskem.** LDU, Amsterdam, 1. (DunkU.) »Morning Post« poroča iz Madrida: Iz Lisbone došle osebe poročajo, da so se v mestu izza sobote vgnezdili boljševiki. Boljševiki so stavili državni ultimatum, v katerem zahtevajo razpustitev parlamenta, decentralizacijo uprave in odstranitev policije ter privatnih bank. Vlada je izjavila, da bo razpustila parlament in da odkloni vse druge zahteve. Nato so nastali cestni boji, napravili so barikade in pripeljali topove iz mornariškega arzenala. Obenem so bili prerezani vsi električni kabli tako, da je bilo mesto brez razsvetljave. Vladne uradne prostore je naskočilo približno 3000 oseb. Boji se še nadaljujejo. Še v soboto dopoldne je bila prekinjena vsaka zveza s Portugalsko.

Dopisi.

Celje. Celjska »Nova Doba« od 26. februarja protestira proti pisanju lista »Naprej«, ki je v svojem članku razkazal terorizem proti našim sodrugom v celjski cinkarni. Prištevati nas hoče sedaj k nemškutarским zagriženim, kakor je bil dr. Ambroschitz itd. »Nova Doba« ali takozvani narodnjaki vedo, da so si enaki gospodje, kakor dr. Jabornegg, dr. Ambroschitz, za časa vojske zaslužili pri celjskem delavstvu in pri slovensko mislečem meščanstvu največje sovraštvo. Celjski delavci pa tudi vedo, (izjemši nekaj narodnih petolizcev), da organizirani delavci, pa četudi Nemci, z imenovanimi gospodi niso imeli nobenih stikov, kakor trdi »Nova Doba«. Vzrok tej trditvi je drug. Gospodje »Narodnjaki« imajo strah pred socializmom, ki povsod napreduje! Bližajo se volitve v konstituanto. Seveda agitirajo zoper socialiste in širijo laži, da so socialisti nemškutarji! Ali gospodje vse zastonj! Delavci, kmetje, bajtarji, rokodelci, uradniki so danes po štiriletni vojski bolj zdravega uma kakor poprej! Glad in strah v strelskih jarkih nas je dobro izučil! Delavci in delavke, le pogledite, kako se nas boji »purgarija!«

Maribor. V soboto 1. t. m. zvečer je priredilo delavsko izobraževalno društvo »Svoboda« podružnica Maribor v tukajšnjem Narodnem Domu prvo predavanje. Udeležilo se ga je vse polno občinstva. Predaval je sodrug Anton Kristan o utopističnem socializmu ter o temeljnih načelih socialne demokracije. — Predavanja se bodo odslej redno vršila.

Studenci pri Mariboru. Na nedeljo popoldne 2. t. m. se je vršilo pri Vlakoviču veliko zborovanje tukajšnje socialno-demokratske stranke. Govoril je sodr. Anton Kristan o političnem položaju. Njegova izvajanja, so zbrani poslušalci burno odobrvali. — Sodr. Nachtigal se je pečal v daljšem govoru z lokalnimi razmerami v Studencih in v Mariboru. — Naša reč res lepo napreduje; treba pa je še več shodov, da se pojmi, ki so v marsičem še nejasni, razbistre.

Maribor, Nelepa agitacija. Mariborske »Male Novice« so klerikalni list ki rad hujska zoper soc. demokrate; često pa na prav neokusen način. Tako priobčuje v št. 23 od 25. februarja med drugim tudi tole notico: »V »Volksheimu« v Mariboru (Berggasse 4) so navdušeni internacionalni sodrugi napisali na stene vse polno Kernstockovih verzov: »Lieber rauchgeschwärtzter Trümmer, als ein windisch Maribor!« Nemški in nemški socialni demokratije so danes ravnotako ali pa še celo bolj zagriženi sovražniki Slovencev, kakor njih nemškounacionalni sodrugi. Več kot 4 leta so navdušeno vozili najboljše ljudi na fronto — na morišče — in niso štrajkali. Ko pa smo dobili svobodno Jugoslavijo in je odklenkalo nemškim mogotcem, pa so začeli štrajkati. Takšni so socialni demokratije! — Ko sem prebral to notico sem šel gledat, če je to res. Ali ves »Volksheim« sem pregledal in preiskal, a nobenih ne takih in ne podobnih verzov nisem našel. Prepričan sem se, da ta list laže in ima le namen socialno demokracijo obrekovati. Priporočamo g. Žebotu, da naj bolj pazi na sredstva, ki jih rabi v novinarskem boju. Tudi drug list, ki izhaja v Mariboru, namreč »Mariborski Delavec« se rad peča s soc. demokracijo. List je v službi tukajšnjih liberalnih gospodov. Svetujemo mu, naj bo saj pravičen in naj ne hujska, kajti to bi vzbujalo marsikaj, kar bi ne bilo v korist tukajšnji slovenski stvari. Podpisan je na tem listu za odgovornega urednika gosp. prof. Voglar, ki je poslanec v Beogradu! O mariborskih razmerah bi bilo veliko pisati. Za enkrat naj to zadošča; drugič več.

Dnevne vesti.

— **Streljanje po Ljubljani** se kar nadaljuje. Nedavno so obstrelili vojaka v Zvonarski ulici, pred par dnevi zopet drugega. Prišla je patrolja in ker je vojak pobegnil, so streljali za njim in ga ranili v trebuh. Predsnočnjem pa je bilo zopet pokanje menda po Starem trgu ali Mestnem trgu. Te neumnosti bi pa v Ljubljani že vendar bilo lahko enkrat konec. Spravlja se s tem pasante v nevarnost, vrhutega pa še dobiva mesto Ljubljana lice prave ciganske vasi, kjer rogovili skrajno neotesan element nebrzdano kakor hoče. Kdo je temu kriv, je postranska stvar, a dogajati se to ne sme več. — Snoči okolo 9. ure so zopet streljali po Starem trgu.

— **»Zlati« časl.** Ljubljanska mestna aprovizacija toži, da nima moke za peko kruha, zato bomo najbrže že ta teden osrečeni s tem, da se začne v vojnih prodajalnah prodajati »bele« štručke po 25 dkg za znatno ceno — dveh kron. Le tega še ne vemo, koliko jih bomo smeli kupiti. S tem pričanja »raj« za proletarizirane sloje! — Razni branjevci in branjevke so nas pa pretekli teden razočarali s pristnimi »krofi«. Kar sline so se nam cedile, ko smo jih zagledali. Pozabili smo namreč že, da so take dobrote sploh kdaj eksistirale. Cena komadu seveda ne presega vsote — dveh kron. — Bolj in bolj se bližamo »svobodnim« razmeram. Prekupčevalci in enake ljudske pijavke imajo dovolj moke in masti za »pustne krofe«, ljudstvo bo pa v najkrajšem času brez zabele, brez kruha. Tako si nismo predstavljali »svobode« v mladi Jugoslaviji. Mislili smo, da bomo svobodni v pravem pomenu besede, ne pa v tem, da bodo gotovi oderuhji »svobodno« golfufali, kradli in polnili svoje malhe s tisočaki. Pristojne oblasti naj bi tu posegle vmes s svojo težko roko in napravile red, sicer se utegne zgoditi, da bo ljudstvo prevzelo vlogo sodnika. Ne gre tu za to, kaj je »postavnica«, temveč le za to, kaj je v korist ljudstvu. Vemo, da ta naš poziv ne bo všeč gotovim klikam, a kaj hočete ljudstvo nam je več nego vsa bagatelizirana in parfurmirana frakarja. Gospodje, zganite se, da ne bo prepozno! — a — r.

— **Uradni List št. 57.** je izšla. Priobčuje razglas dijaških ustanov, ki so razpisane za šolsko leto 1918/19.

— **Vzgladna slovenska mladina.** Za Cankarjev spomenik so zložili sedmošolci višje realke v Ljubljani (VII. a) svoto po 100 K. Novomeški dijaki in dijakinje pa so zložili skupaj svoto po 153 K. S tem kaže naša mladina, da noče zaostati za češko. Čast ji. Živeli njih nasledniki!

— **Ponarejeni koleki.** Koleke po 1, 2 in 3 K so začeli v Trstu v škodo naše nove države ponarejati. Nekateri imajo to hibo, da napis 1 krona, 2 kroni, 3 krone ni pravilen. Ker je policija že dne 28. februarja v Ljubljani aretirala neko žensko iz Trsta, katere je hotel večjo množino ponarejenih kolekov prodajati, se občinstvo, posebno pa uslužbenci trafik, trgovin in gostiln opozarjajo, da je treba na take škodljivce naše države strogo paziti in jih izročiti našim varnostnim organom. Prosi se občinstvo, da naznani ustmeno ali pismeno policijskemu ravnateljstvu, če je kdo v prodajalnah ponujal koleke.

— **Potni listi in propustnice,** katere je policijsko ravnateljstvo v Ljubljani v zadnjem tednu odposlalo na

naslove raznih prosilcev v Nemško Avstrijo, so se od tam vrnil z napisom »Einfuhrverbot, zurück«, ali »Unzulässig, zurückleiten«.

— **Predavanja o spolnih boleznih.** Slovensko zdravniško društvo javlja društvom in javnim oblastvom, da jim je na razpolago za predavanja o spolnih boleznih. Slovensko zdravniško društvo opozarja javnost na nevarnost, ki preti ljudstvu vsled razširjenja spolnih bolezni. Vsled boljše izrabe časa bi bilo umestno, da bi priredilo morda po več društev skupaj predavanje.

— **Društvo slovenskih vpodabljalajočih umetnikov v Ljubljani.** I. izredni občni zbor se vrši v nedeljo, dne 16. marca t. l. ob 9. dopoldne v Stritarjevi ulici št. 5. II. nadstropje s sledečim sporedom: I. odborovo poročilo; II. predloga o imenovanju dveh častnih članov; III. predlog o akciji za ustanovitev »Umetniškega doma«; IV. diskusija o vprašanju umetniških ateljejev; V. načrt o ustanovitvi umetno-obrtnih šole v Ljubljani (kot predlog merodajnim činiteljem); VI. slučajnosti. — Kot odgovor na razne vprašalne in priglasvalne dopise javimo sledeče: Kot redni člani se sprejemajo le tisti, ki so že dokazali svojo umetniško sposobnost in primerno zrelost. Dopisujoči člani morejo biti izven slovenskega ozemlja živeči slovanski in drugorodni umetniki, sploh literatje in znanstveniki, ki jih imenuje odbor. Ustanovnik postane lahko vsak, ki plača 300 kron ustanovnine naenkrat ali v treh obrokih. Ustanovniki dobe, ko bo to omogočeno, umetniško publikacijo, ki jo društvo izda v ta namen. Vabimo vse prijatelje vpodabljalajoče umetnosti, naj pristopijo kot ustanovniki. Društvena pravila bodo razposlana takoj po natisu.

— **Umrli je** včeraj dopoldne v tukajšnji deželni bolnici srbski podporočnik Miro Leknić. Pogreb bo 5. t. m. ob 3. uri popoldne iz deželne bolnice.

— **Zdravstveno stanje vojaštva v Ljubljani.** Poročajo nam: Kot prvi bolniki s pegavcem so prišli v Ljubljano ruski ujetniki z dežele, kjer so bili že nekaj časa. Prepeljali so se v Ljubljano najprvo v deželno in potem v garnizijsko bolnico. Početkom meseca februarja se je pojavilo zopet šest primerov pegavca v belgijski vojašnici, in sicer sta oboleli dve strežnici in štirje vojaki, od katerih jih je prišlo nekaj iz ruskega ujetništva. Takrat se je razkužil ves I. trakt v belgijski vojašnici; osebe, ki so bile v tej sobi, so se izolirale. Dne 24. t. m. sta se pojavila dva nova primera pegavca; eden izmed bolnikov se je nahajal 18 dni, drugi 22 dni na objektu. Najbrže izvira infekcija od že prej omenjenih bolnikov. Navedeni trakt se je razušil, oddelek I. se je razušil in razkužil. Zopetno razušenje se nadaljuje. Sprejem in odhod bolnikov na tem traktu je ustavljen za 21 dni.

— **Slovensko obrtno društvo bo začelo izdajati strokovni list »Obrtni vestnik«,** ki bo prinašal najnovejše stvari na polju obrti. List bo zastopal interese slovenskih obrtnikov in bo strogo strokoven, nepolitičen list.

— **Garnizijska bolnica v Ljubljani sprejme** začasno šest brivcev v službovanje proti dnevnomu honorarju 20 kron. Prosilci se imajo zglasiti pri poveljstvu garnizijske bolnice in izkazati s pričevanji, da so izučeni brivci.

— **Spored koncerta 10. marca t. l.,** ki ga priredi gđ. Cirila Medvedova v prid siročadi SHS.: 1. Arenskij: »Vesnostrel, 2. Škerjanc: Chanson violette, 3. Pesmi po Zlati-pojui; 3. Mussorski: Otroška izba; a) z njanjo, b) v kotu, c) Večerna molitev; 4. Debussy: Trois Préludes pour piano; 5. Brahms: Utešeno hrepenenje viola; Mirko Dežela: 6. Debussy: Trois Chansons de France; 7. Mussorski: Otroška izba; a) S punčko, b) Hrošč. Na klavirju spremlja L. M. Škerjanc. Predprodaja vstopnic in besedila v trafiki v Prešernovi ulici od danes naprej.

— **Važno za vse pripadnike mornarice, (gaziste, podčastnike in mornarje).** 1. Razglašeno, da se imajo vse osebe mornarice, ki stanujejo v področju deželne vlade v Ljubljani v vseh zadevah izključno obračati samo na evidenčni in informativni urad za mornarico v Ljubljani. Ta urad bo vse pismene vloge predlagal v rešitev oddelku za mornarico v Zagrebu. — Istotako imajo osebe mornarice tega področja evidenčnemu uradu za mornarico v Ljubljani predložiti potrdila glede eventualnih njihovih terjatev na plači itd. Ta urad bo dokumente predložiti pomorski intendanci pri oddelku za mornarico v Zagrebu, kjer se bo odločilo zaradi dohodkov in se jih nakazalo. Izplačali se bodo nato v Ljubljani. — 2. Vsi dalje služeči podčastniki mornarice, ki še nimajo 10 službenih let in kateri se še do sedaj niso prijavili, se pozivljejo v lastnem interesu, da se ali osebno ali pismeno javijo pri evidenčnem in informativnem uradu za mornarico v Ljubljani, ker je izšlo za nje jako važna naredba. — 3. Opozarja se vse mornarje, da je pravilni napis na trakovih mornariških čepic z odredbo odločeno od sedaj naprej samo: »Ratna mornarica«. — 4. Vse stalno osebe mornarice, katero stanuje v Ljubljani, naj se zglašijo v evidenčnem uradu za mornarico radi sprejema legitimacije. — Izven Ljubljane stanujočim se bodo te legitimacije odposlale po pošti.

Shodi.

Krajevna politična organizacija za Ljubljano ima v Mahrovi hiši, I. nadstropje, desno, svojo pisarno. Uradne ure vsak dan od 6. do 7. ure zvečer.

V **Spodnji Šiški** se bo vršila v šolskih prostorih vsako sredo ob pol 8. uri zvečer politična šola.

Shod kovinarjev se vrši v sredo, dne 5. t. m. takoj po delu v dvorani »Mestnega doma«. Dnevni red: 1. Položaj kovinarjev. 2. Volitev delegatov za strokovni kongres in kovinarsko konferenco. 3. Raznoterosti.

Iz stranke.

Seja izvrševalnega odbora danes ob 8. uri zvečer v upravi »Napreja«.

Umetnost in književnost.

Iz gledališke pisarne. Da ustreže gledališka uprava željam sl. občinstva iz dežele, se bodo odslej po možnosti uprizarjala vsa boljša dramska in operna dela tudi popoldne. Te predstave se bodo vršile v prvi vrsti za sl. občinstvo iz dežele, katero se bo potom dnevnih časopisnih notic pravočasno obveščalo. Prva taka predstava bo v sredo ob 3. popoldne v opernem gledališču. Predvajala se bo »Prodana nevesta«. Gledališka uprava opozarja gg. uradnike iz Ljubljane in okolice na predstavo, ki se vrši 5. t. m. zvečer v dramskem gledališču ob znižanih cenah. Predvajal se bo »Tugomer«. Predstava je v prvi vrsti namenjena sl. uradništvu.

Repertoar Narodnega gledališča. Dramsko gledališče. V torek, dne 4. marca ob pol 3. popoldne »... ulica št. 15« izven abonementa. — V sredo, dne 5. marca ob 7. zvečer »Tugomer«, uradniška predstava ob znižanih cenah. Izven abonementa. — V četrtek, dne 6. marca ob 3. popoldne dijaška predstava »Svet« izven abonementa. — Zvečer ob pol 8. »... ulica št. 15« za abonement »B«. — Operno gledališče. V torek, dne 4. marca ob pol 8. zvečer »Boheme« izven abonementa. — V sredo, dne 5. marca ob 3. popoldne »Prodana nevesta« izven abonementa. — V četrtek, dne 6. marca ob pol 8. zvečer »Boheme« za abonement »C«.

Bohème. Prva slika: Podstrešna sobica. Marcel slika. Rudolf gleda skozi okno. Ker nimajo drv, kurijo z dramskimi rokopisi Rudolfa. Ves premražen vstopi Kolin, njemu sledita dva dečka z jedili, drvami in cigarami. Cheunard, ki pride za njimi, pripoveduje, odkod vse to bogastvo. Toda nihče ga ne poslušajo; vsi planejo na jedila, katera jim Cheunard odvzame. Pustj jim le vino. Popivajo. Gospodar Bernard vstopi in zahteva od Marcela stanarino. V pijanosti pripoveduje o svojih ljubavnih dogodoljajih. Ko pove, da je oženjen, ga v komičnem moralnem zgražanju vržejo iz sobe. Denar si razdele, da ga zapravijo v Quartier latin. Ostane samo Rudolf. Nekdo potrka. Mimi, kateri je na stopnicah ugasnila luč, prosi, da ji prižge. Ona odide, a se vrne čez nekoliko minut, ker je pozabila ključ. Obe sveči ugasneta. V temi najde Rudolf ključ, ter ga vtakne v žep. Drug drugemu pripovedujeta svoje doživljaje. Rudolf nestrpno kličeju tovariši. On hoče ostati sam z Mimi, toda Mimi se odloči, da gre z njim. Druga slika. Quartier latin. Na cesti dren, kramarji hvalijo svojo robo. Prijatelji vstopijo v kavarno; medtem ko jedo, pride Musetta, nekdanja ljubica Marcela, z njenim bogatim ljubimcem Alcindorom. Ona skuša vzbuditi pozornost Marcela, kar se ji navsezadnje posreči. Hlini se, da jo boli noga, ter pošlje Alcindorja, da se ga iznebi, k čevljarju. Marcel in Musetta se objameta. Prijatelji hočejo poravnati račun; presenečeni vidijo, da je Chaunardovo bogastvo izginilo. Reši jih Musette, ki pust ves račun napisati na ime Alcindorja. Straža prihaja. Vse hiti gledatvofoke. Marcel in Kolin nosita Musette. Natak ar mu predloži račun. On ga čita in se prestraši, zvrne na stol. Tretja slika. Pri mitnici. Kramarji prihajajo. Mimi želi govoriti z Marcelom, ki živi v majhni gostilni in riše napise za gostilničarja. Ona zelo kašlja. Pripoveduje mu o slabem življenju z Rudolfom, kateri jo je to noč zapustil. Marcel ji pove, da spi Rudolf v gostilnici. Rudolf se je ravnokar prebudil, ter išče Marcela. Mimi se skrije. Rudolf pripoveduje o njeni neozdravljivi bolezni. Mimi sliši vse. Nazadnje jo izda hud napad kašlja. Marcel gre k Musetti. Rudolf in Mimi se hočeta ločiti, pa se potem vendar sprizanjata. Musette pride z Marcelom, ki je ljubosumen. V prepiru se razidejo. Četrta slika. Podstrešna sobica. Marcel in Rudolf navidezno delata. Chaunard in Kolin prideta z jestvinami. Paradirajo dolgo kosilo, ples in duet. Musette prinese na smrt bolno Mimi. Vsi pomagajo umirati jo, ki ostane sama z ljubimcem. Govorita o prošlosti. Ostali se vrnejo. Medtem, ko Musette glasno moli, umre Mimi. — Giacomo Puccini se je rodil 22. junija 1858. Dandanes je eden najbolj znanih italijanskih opernih komponistov. Zavojeval si je vse evropske odre. Njegova glavna dela so: Manon (izšla 1893. leta), Bohème (1897), Tosca (1900), Madame Butterfly (1904), Deklica iz zlatega Zapada (1910).

Otvoritvena seja državnega vjeća.

Belgrad, 1. marca.

Sodrugom v Sloveniji pošiljajo pozdrave zastopniki socialno-demokratske stranke v državnem vjeću. Po dolgem pričakovanju se je končno vendarle sešlo državno vjeće, kjer naj se prične razpravljati o usodi jedva

ustanovljene države. Velika naloga čaka naše zastopnike posebno glede vprašanja prehrane, socialne politike in drugih nujnih zahtev. Treba bo nastopiti z vsemi močmi za to, da nastanejo čim preje redne razmere in kot se vidi, navdaja večino zastopnikov ista misel. Marskaj je še nejasnega, posebno glede grupacije strank. Vsekakor bo pa tudi v tem oziru kmalu nastala jasnejša slika. V naslednjem podajam poročilo o poteku prve in otviritvene seje državnega vjeća.

Ob pol 11. dopoldne so se sešli zastopniki iz cele Jugoslavije v začasno narodno predstavništvo. Poslanci so prihajali v dvorano v skupinah in se med seboj pristrčno pozdravljali. Na ministrski klopi so sedeli vsi ministri, ki se nahajajo v Belgradu. — Prostorji v zbornici so sledeče zasedeni: Na skrajni levisi sede srbski samostalci, V. L. S. ter hrvatski poslanci s katoliškim programom. Poleg njih sede srbski nacionalci, poleg samostalcev Lorkovičeva Napredna demokratska stranka, muslimanska skupina dr. Spaha in Hrasnice, hrvatski Starčevićanci ter člani »Hrvatske narodne zajednice« iz Bosne. V centru, toda blizu levice, je zavzela prostor socialnodemokratska stranka. Pravi centrom pa je zasedla JDS. Na skrajni desnici so stari radikali in nekaj poslancev iz Vojvodine, ki pripadajo srbskim radikalcem. — Minister za konstituantno dr. Kramer je prečital v slovenskem jeziku ukaz o seživu začasnega narodnega predstavništva. — Poslanec Gjuro Džamonja (iz Bosne) je predlagal za starostnega predsednika najstarejšega člana Oligorija Jeftanovića iz Sarajeva. (Soglasno sprejeto.) — Predsednik je spregovoril nato svoj pozdravni govor, v katerem je izražal veselje in srečo, da je mogel na pragu groba in svoje starosti doživeti velik dan svobode in narodnega ujedinenja. Pozdravil je narodne poslance, ki jih čakajo težke naloge v tej korporaciji. Potem je predlagal, da se sprejme zakon o poslovnem redu: Poslovni red srbske narodne skupščine bodi začasni poslovni red prvega narodnega predstavništva. (Sprejeto.) — Predsednik je predlagal, da se za začasne tajnike izvolijo sledeči zastopniki: Milutin Dragović, dr. Ivo N. Novak, dr. Vladimir Čorović, dr. Josip Lovrenčić. (Sprejeto.) — Srbski nacionalci Živojin Kafaeleović je pozdravljali ujedinenje enokrvnega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev. — Seja se je nato prekinila. Druga seja bo v torek, dne 4. t. m. ob 9. uri dopoldne.

Zadnje vesti.

Odredba trgovinskega ministrstva SHS.

LDU. Zagreb, 3. Trgovinsko ministrstvo bo izdalo naredbo, da se mora poslovati v vseh trgovskih in industrijalnih obratih po trgovskih knjigah in administrativno le srbski, slovenski ali hrvatski. Nameščati se smejo le državljani kraljevine SHS. Kdor ravna proti temu, izgubi koncesijo.

Agrarna reforma na Ogrskem.

LDU. Budimpešta, 3. (DunkU.) Minister za poljedelstvo Buza in gospodarski minister Szabo sta dala sotrudniku lista »Az Est« pojasnila o razdelitvi zemljišč. Agrarna reforma se je pričela po vsej deželi. Prihodnje tri dni bo 150 komisij pričelo na različnih mestih dežele svoje delovanje. Kasneje jim bo sledilo še 200 komisij. Zakon o agrarni reformi zagotovi ljudstvu pravico do zemlje za večne čase.

Rumunska kraljica beži v inozemstvo.

LDU. Budimpešta, 3. (ČTU.) Iz Segedina poročajo: Včeraj so francoske čete obkolile kolodvor v Segedinu in pozvale občinstvo, naj se odstrani. Ob eni popoldne je dospel dvorni vlak s francoskim vojaštvom. V tem vlaku se je peljala rumunska kraljica s tremi otroki. Govori se, da so v Rumuniji izbruhnili nemiri, in da je kraljica morala pobegniti s svojo rodbino. Včeraj je kraljica v dvornem vlaku nadaljevala svoje potovanje čez Subotico v Pariz.

Socializacija v Nemčiji.

LDU. Berlin, 3. (ČTU.) Iz Weimarja poročajo: V parlamentarnih krogih hočejo v predlogu glede socializacije videti namen, postaviti vlado pred končno odločitev. Posebno nemška demokratska stranka, v čije vrstah je mnogo zastopnikov industrije in veletrgovine, je proti prerani socializaciji in uvedbi obratnih svetov. dočim gre centrom v tem vprašanju zelo daleč. V tem in v dejstvu, da je socialno demokratska frakcija odločena, vztrajati na svojem stališču, tudi za primer nevarnosti, da spravi kabinet v težek položaj, je iskati glavni vzrok govoric o krizi v kabinetu.

Poročila iz Nemčije.

LDU. Essen, 2. (ČTU.) V ruhrskem ozemlju so izbruhnile nove stavke. Stavkarski položaj v srednji Nemčiji je neizpremenjen. — LDU. Berlin, 2. (ČTU.) Na včerašnjem zborovanju neodvisnih socialnih demokratov se je

ugotovilo, da je stranka štela pred revolucijo 100.000 članov, po revoluciji pa je naraslo število na 300.000. — LDU. Berlin, 2. (ČTU.) Vladne čete so zasedle danes popoldne vsa važnejša poslopja. Izgredov ni bilo. Vladne čete korakajo tudi proti Lipskem. Telefonska zveza z Lipskim je prekinjena. V Lipskem so bili izgredi. — LDU. Berlin, 3. (DunKU.) Na današnji seji berlinskih delavskih svetov so sprejeli ravno še z večino predlog komunistov za proglasitev generalne stavke. Neodvisni so glasovali za predlog, večinski socialisti in demokratje pa proti. — LDU. Berlin, 3. (ČTU.) V Halleju so v soboto popoldne izbruhnili hudi boji. Na obeh straneh je bilo precej ranjenih. Kakor pripovedujejo snoči iz Halleja semkaj dospeli potniki, imajo vladne čete pet mrtvih. Načelnik štaba Märkerjevega zbora, stotnik Jakobsen, ki je bil desna roka Märkerjeva, je težko ranjen. V nedeljo je bilo razmeroma mirno; računati pa je, da bo tekom tedna prišlo do novih hudih bojov.

V Moskvi udušili upor proti boljševikom.

LDU. Moskva, 2. Brezžična brzofavka UTU. V Moskvi so udušili upor socialnih revolucionarcev leveice proti sovjetski vladi. Vse voditelje upora so aretirali.

Boljševiki imajo zasedeni dve tretjini Ukrajine.

LDU. London, 2. (DunKU.) Reuterjev urad poroča: Boljševiki imajo v rokah dve tretjini Ukrajine. Ukrajinski višji poveljnik Petljura se pogaja s francoskim višjim poveljnikom v Odesi, da mu pošlje pomoč proti boljševikom. Interilirani odsek je izročil Petljuri pogoje premirja, glasom katerih se prepuščajo Lvov in petrolejski okolišči v rokah Poljakov.

Nemiri na Španskem.

LDU. Madrid, 3. (ČTU.) Vsled pomanjkanja živil je množica včeraj navalala na pekarnice in mesnice ter jih oplenila. Proglašeno je bilo obsedno stanje, nakar je bil mir in red zopet vzpostavljen. Vlada je zasegla vse pekarnice. Romanones je izjavil, da so se protesti proti prodajalcem živil tako množili, da je bil prisiljen poseči k resnim odredbam.

Amerika najame sedem milijard posojila.

LDU. Washington, 2. Reuterjev urad poroča: Senat je sprejel zakonski načrt o posojilu sedmih milijard. Seja je vsled obstrukcije republikancev trajala 20 ur.

Razno.

* **Strogo zaupno.** V »Arbeiter Zeitung« priobčuje neki bivši uslužbenec tvrdke Julius Meinel okrožnico, ki jo je razposiljal lastnik tvrdke podružnicam. Ta okrožnica je imela sledečo vsebino: »Strogo zaupno! Vsakega, kdor poroča o tem drugič, v moji trgovini nezaposleni osebi, odpustim iz službe. — V opozorilo! Zvišanje cene pri kakao. Takoj po prejetju tega poročila zvišajte cene kakao, ki ga imate še v zalogi, od 2 K 80 vin. na 3 K 60 vin., pozneje še več, do 12 K. Poročajte mi takoj, koliko ga imate še v zalogi. — Cene čokoladi se zvišajo od 3 K 20 vin. na 4 K 40 vin. Pri vseh celih ploščicah se ima cena prelepti z novim numeracijskim listom. — Tako so se cene venomer dvigale, a zaloga je bila vedno stara. Enako so delali trgovci tudi pri nas. Čim bolj je bil »naroden«, tembej je odiral narod.

* **Poročilo zadrškega župana D' Annunzia.** Zadrski župan Ziliotti prosi v poročilu, polnem nadutih in puhlih fraz, naj reši D' Annunzio uboge dalmatinske Lahe pred nenasitnimi in požrešnimi Jugoslovani, polnimi peklenjskih zvijač. Zader imenuje srce in simbol cele Dalmacije, ki ječi pod suženstvom, hujšim in ponižujočim kot v dobi propadle Avstrije. Nov dokaz hinavskega laškega značaja. Stot. soči Jugoslovani na Goriškem in v Istri ječi pod italijanskim robstvom, kako veseli bi bili, če bi imeli isto prostost, kot dalmatinski Italijani!

* **Zračna zveza Pariz-London.** Aerobus »Goliath« je preletel te dni s pilotom, z mehanikom in z 12 pasažirji na krovu, črto Pariz-London. Odletel je ob 11. uri 15 minut dopoldne z letališča Toussus le Noble pri Parizu in

pristal — ne da bi se spotoma kaj ustavil — ob pol štiri popoldne v Londonu.

* **Nov način zdravljenja španske hripe.** Štokholmski zdravnik Björnson poroča o novem načinu zdravljenja španske bolezni. Pacientov hrbet se izpostavi močnemu električnemu svetlobnemu toku, kar povzroča močno potenje, nato se nadaljuje zdravljenje s pomočjo obkladkov. Od vseh pacientov, ki jih je zdravil Björnson na ta način, ni umrl nobeden, nasprotno so vsi v dveh do petih dneh ozdraveli.

Aprovizacija.

V sredo ne bo govejega mesa. Mesarji v sredo ne bodo prodajali goveje mesa, ker je izostala zadostna dobava živine po Vnovčevalnici za živino. Iz istega vzroka tudi mestna aprovizacija ne bo mogla pred petkom, oziroma soboto oddajati mesa zavodom in gostilničarjem ter strankam ubožne akcije B.

Stranke, ki dobivajo meso pri Buril, se imajo zglasiti v aprovizačnem uradu na Poljanski cesti 13, I. nadstropje, v sredo, dne 5. t. m., kjer dobijo nove izkaznice za meso. Prinešiti je seboj: 1. staro izkaznico za meso, 2. rumeno ali zeleno rodbinsko legitimacijo, 3. železničarji, nakupne knjižice, oziroma potrdila o številu oseb in 4. kdor jo ima, izkaznico ubožne akcije. Uradne ure dopoldne od 8. do 12. in popoldne od 3. do 5. ure. Stare izkaznice za meso so neveljavne, kakor hitro dobe stranke nove izkaznice.

Amerikanski sladkor in kavina primes za V. okraj. Stranke V. okraja dobe v sredo, dne 5. t. m. na izkaznice za krompir amerikanski sladkor in kavino primes pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Stranka dobi za vsako osebo po pol kilograma sladkorja in četrt kilograma kavine primesi, kar stane 5 kron. Določa se tale red: dopoldne od 8. do 9. št. 1 do 230, od 9. do 10. št. 231 do 460, od 10. do 11. št. 461 do 690, popoldne od 2. do 3. št. 691 do 920, od 3. do 4. št. 921 do 1150, od 4. do 5. št. 1151 do konca.

Amerikanski sladkor in kavina primes za VI. okraj. Stranke VI. okraja dobe v četrtek, dne 6. t. m. na izkaznice za krompir amerikanski sladkor in kavino primes pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Stranka dobi za vsako osebo po pol kilograma sladkorja in četrt kilograma kavine primesi, kar stane 5 kron. Določa se tale red: dopoldne od 8. do 9. št. 1 do 220, od 9. do 10. št. 221 do 440, od 10. do 11. št. 441 do 660, popoldne od 2. do 3. št. 661 do 880, od 3. do 4. št. 881 do 1100, od 4. do 5. št. 1101 do konca.

Belo štruce. Mestna aprovizacija je sklenila začasno pogodbo z neko hrvatsko parno pekarno za dobavo belih štruc iz pšenične moke. Štruce bodo 25 dekagramov težke in se bodo prodajale od srede, dne 5. t. m. dalje po dve kroni v vojnih prodajalnah na Bregu, v Prešernovi ulici in v Šolskem drevoredu. Prispelo bo vsaki dan 2000 štruc, če nastane potreba, dobilo se jih bo dnevno do 5000 kosov. V ožigled popolnemu pomanjkanju krušne moke, je bila mestna aprovizacija prisiljena poseči po tem obupnem sredstvu, da bo občinstvu v najhujšem času vsaj nekaj kruha na razpolago.

Izdajatelj in odgovorni urednik
Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

r. z. z. o. z.

sprejme

tehniškega vodjo (faktorja).

Prednost imajo oni, ki so v taki službi že poslovali. Pismene ponudbe naj se pošljejo na ravnateljstvo Učiteljske tiskarne v Ljubljani

do 15. marca t. l.

Št. 2765.

Razpis ustanove za ljubljanske reve.

Mestni magistrat ima oddati tri mesta GROF LAMBERGOVE ustanove, eno po 28 vinarjev, dve po 30 vinarjev na dan.

Pravico do teh mest imajo revne samice ali vdove, ki so v Ljubljano pristojne in poštenega vedenja.

Nekotekovane prošnje z natančno navedbo razmer (zaslužka, že uživanja rednih podpor, števila neprekrbljenih otrok, zdravstvenega stanja itd.) ter stanovaljskega naslova je vlagati pri vložnem zapisniku mestnega magistrata do vštetelega 15. marca 1919.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 26. februarja 1919.

Št. 3029.

Razpis sirotinske ustanove.

Mestna občina ima oddati eno mesto JOZEFJE JALLENOVE ustanove v letnem znesku 84 K.

Pravico do te ustanove imajo revni otroci brez staršev (obestranske sirote), ki so rojeni v pari Marje oznanenja, Sv. Petra ali Sv. Jakoba v Ljubljani in še niso izpolnili 14. leta, t. j. uživati se sme ustanovo le do 14. leta starosti.

Nekotekovane prošnje naj vložijo varhi takih otrok pri vložnem zapisniku mestnega magistrata najkasneje do vštetelega 22. marca 1919.

Prošnji je priložiti otrokov rojstni in krstni list, mrtvaška lista staršev, če hodil otrok že v šolo, tudi dokaz o učnih uspehih; navesti je v prošnji, na čigave stroške se otrok vzgaja, ali uživa kaj rednih podpor od javne strani in pri kom je v oskrbi, oziroma komu naroko bi bilo ustanovo izplačevati.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 26. februarja 1919.

!! POZOR !!

! - Nikakega veriženja več - !

Vsi, ki želite odpomoči navijanju cen, najboljše storite, da si brez izkaznic nakupite manufakturnega blaga v poljubni množini v skladišču na Francovem nabrežju št. 1 (Filipov dvorec) pri Frančiškanskem mostu.

Razprodaja se vrši dnevno dopoldne od 8. — 12. in popoldne od 2. — 5. dokler bo kaj zaloge. Prodaja se pod nakupno ceno. Pri večjem nakupu izdaten popust, ter edino ugodna prilika za trgovce na deželi.

Čevlji tovarne = Peter Kozina & Ko.

iz najfinejšega ševro-boks- in lak-usnja z usnjatimi poplati se dobe po dnevni cenah.

= Trpežni zimski =

iz fine teletine z gumijastimi poplati po K 85.— za moške, K 73.— za ženske.

V zalogi Ljubljana na Bregu.

— Delniška glavica —
K 15.000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani.

Poslovnica razredne loterije.

Podružnice: Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Rezervni fond okroglo
K 4.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje
— aprovizacijske kredite —